

3 Metsätalous

3.1 Puuvarojen käyttö

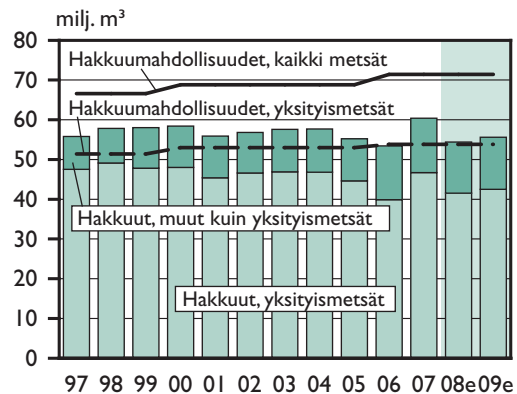
Teollisuuden puuhuolto on viime vuosina perustunut lähes neljänneksen verran tuontipuuhun, vaikka Suomen metsävarat ovat runsaat. Tilanne on muuttumassa, koska puun tuonnin ennakoidaan vähenevän voimakkaasti. Jos koivunkin tuonti putoaa, sitä ei pystytä hankkimaan kotimaasta vastaavia määriä. Vuosina 2005–2007 teollisuus käytti puuta keskimäärin 73 miljoonaa kuutiometriä vuodessa, josta kotimaisen puun osuus oli 55 miljoonaa. Tänä ja ensi vuonna teollisuus käyttää puuta selvästi vähemmän.

Suomessa on lähes 23 miljoonaa hehtaaria metsää, ja puuston kokonaismäärä on noin 2 200 miljoonaa kuutiometriä. Tästä männyn osuus on 50, kuusen 30, koivun 17 ja muiden lehtipuiden 3 prosenttia. Puuston vuotuinen kasvu on noin 99 miljoonaa kuutiometriä. Puuntuotannon ulkopuolelle on rajattu 1,8 miljoonaa hehtaaria metsää pääasiassa Pohjois-Suomessa. Metsätaloutta voidaan siten harjoittaa noin 21 miljoonan hehtaarin alueella, jolla on puustoa lähes 2 100 ja vuotuista kasvua noin 96 miljoonaa kuutiometriä (kasvuprosentti 4,6). Kun puuston poistuma on noin 68 miljoonaa kuutiometriä vuodessa (poistumaprosentti 3,3), puuvaranto lisääntyy hiukan joka vuosi.

Suurin kestävä hakkuumahdollisuus on noin 71 miljoonaa kuutiometriä käyttöpuuta vuodessa ja metsänhoidollisesti perusteltavissa oleva maksimi

(hakkuumahto) peräti 98 miljoonaa kuutiometriä, kaikki puulajit mukaan lukien. Teollisuuspuun mitat täyttävän puun hakkuukertymä (kuva) on viime vuosina ollut noin 56 miljoonaa kuutiometriä eli 79 prosenttia laskennallisesta hakkuumahdollisuudesta. Yksityismetsien käyttöaste on hieman korkeampi.

Yksityiset omistavat puuntuotantometsistä noin 61 prosenttia, valtio 24, yhtiöt 9 ja muut omistajaryhmät 6 prosenttia. Valtion metsäomaisuus on keskittynyt Pohjois-Suomeen, mikä näkyy alhaisena puuston keskikasvuna verrattuna muiden omistajaryhmien metsiin. Puuston kasvusta yksityismetsien osuus on 68, valtion 15, yhtiöiden 11 ja muiden omistajaryhmien 6 prosenttia. Teollisuuden puuhuollon näkökulmasta yksityismetsien merkitys on keskeinen, sillä noin 80 prosenttia teollisuuden käyttämästä

Lähde: Metla

Teollisuuspuun hakkuut ja suurin kestävä hakkuumahdollisuus 1997–2009e.

Teollisuuden puunkäyttö ja kotimaiset hakkuumahdollisuudet.

Puulaji	Käyttö 2005–2007, milj. m ³ /v		% hakkuu- mahdollisuuksista	
	Kotim. puu	Kaikki puu	Kotim. puu	Kaikki puu
Mänty	24,6	27,7	75	84
Kuusi	23,3	27,2	93	109
Koivu	6,8	14,4	61	129
Yhteensä	54,7	69,3	79	100

Teollisuus käytti lisäksi haapaa ja puulajeittain erittelemätöntä tuontipuuta 3,6 milj. m³/v. Hakkuumahdollisuus on suurin kestävä.

Lähde: Metla

kotimaisesta raakapuusta tulee niistä. Yksityismetsien tarjonnan osuus kaikesta teollisuuden puusta on vajaat 60 prosenttia. Tuontipuun osuus on noussut 25 prosenttiin.

Taulukkoon on koottu vertailu teollisuuden puunkäytöstä suhteessa suurimpiin kestäviin hakkuumahdollisuuksiin. Hakkuumahdollisuuslaskelmat perustuvat tietoihin puuston määrästä, rakenteesta ja kasvusta sekä olettamukseen metsänhoidon tason säilymisestä. Laskelma osoittaa tason, jolle hakkuut voivat nousta ilman että tulevat hakkuumahdollisuudet pienenisivät. Metsäntutkimuslaitoksessa tehty laskelma on luonteeltaan optimointilaskelma, jossa muun muassa eri raakapuulajien hintasuhteet vaikuttavat hakkuumahdollisuusarvion rakenteeseen.

Hakkuumahdollisuudet ovat hieman nousseet, koska puuston määrä on jatkuvasti lisääntynyt, ja metsänhoito on ollut melko voimaperäistä. Vuonna 2006 käyttöön tulleissa uusituissa hyvän metsänhoidon suosituksissa (Tapio) mm. metsiköiden uudistamiskypsyyskriteerejä väljennettiin, mikä nosti hakkuumahdollisuuksia. Näin on käynyt erityisesti Pohjois-Suomen männiköissä.

Kestävät hakkuumahdollisuudet lyhytaikaisesti ylittävät hakkuut eivät vähennä tulevia hakkuumahdollisuuksia. Tällaista metsänhoidollisesti perusteltavissa olevaa liikkumavaraa on Suomen metsissä runsaasti. Tätä mahdollisuutta on kuusen osalta myös

hyödynnetty, niin että kuusivaranto on 2000-luvulla hieman pienentynyt.

Puunkäytön lisäämismahdollisuuksia on puuvarojen kannalta selvimmin ja välittömimmin männyllä sekä tukki- että kuitupuun osalta. Kuusivarat ovat tämän vertailun mukaan lähes täyskäytössä, ja kuusta on viime vuosina tuotu suuria määriä, vuosittain 4–6 miljoonaa kuutiometriä. Koivun käyttö on kolmanneksen yli kotimaisten hakkuumahdollisuuksien tason. Vähän yli puolet koivun teollisesta käytöstä onkin tuontikoivun varassa. Silti kotimaisten koivuvarojen käyttöaste ei ole kovin korkea. Koivun hankintaa vaikeuttaa se, että huomattava osa koivusta kasvaa sekapuuna havupuuvaltaisissa metsissä ja hieskoivu pääasiassa ojitetuilla turvemaidilla. Vain 9 prosenttia metsistä on koivuvaltaisista.

Korkeiden vientimaksujen takia havupuun, vanerikoivun ja haavan tuonti Venäjältä päättyy tai ainakin romahtaa vuonna 2009 ja koivukuitupuun tuonti vuonna 2011. Kotimaiset puuvarat riittävät hyvin venäläisen tuontimännyn korvaamiseen, mutta kuusesta tulee niukkuutta eikä tuontikoivua pystytä kuin osittain korvaamaan kotimaisella. Sopeuttamistoimina teollisuus onkin jo alkanut korvata koivua männyllä.

Venäläisen tuontipuun käyttö on ollut vahvasti Itä-Suomeen keskittynyttä, siellä tuontipuun osuus teollisuuden puusta on ollut yli 40 prosenttia. Uudessa tilanteessa kotimaiset puuvirrat suuntautuvat entistä enemmän Kaakkois-Suomeen.

Ei-teollisen raakapuun käytön eli pääasiassa kiinteistöjen polttopuun päämerkitys on energiataloudellinen, mutta sillä on myös metsänhoidollista merkitystä. Nuorten metsien hoidossa pienpuuta haketetaan energiapuuksi kasvavia määriä. Ensiharvennusrästien purkamiseksi annettu ensiharvennuspun kaupan verovapaus huhti–elokuussa 2008 lisäsi kauppaa ja suuntasi ensiharvennuspun teolliseen käyttöön.

Tuoreen Kansallisen metsäohjelma 2015:n eräänä tavoitteena on lisätä kotimaisen teollisuuspuun ja energiapuun käyttöä, aivan samoin kuin edellisessä KMO 2010:ssä. Tavoitteen painoarvo on nyt kuitenkin noussut huomattavan suureksi, kun tiedetään

puun tuonnin Venäjältä romahtavan. Ohjelman mukaan tavoite edellyttää metsänomistajien neuvonnan ja metsäsuunnittelun lisäämistä. Kasvavien hakkuutavoitteiden vastapainoksi toteutetaan Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelmaa (METSO 2008–2016).

Kotimaisen teollisuuspuun käyttö ei 2000-luvulla ole kasvanut, joskin vuonna 2007 se nousi ennätyskorkeaksi (59 milj. m³), mutta laskee siitä taas vuonna 2008, kun teollisuuden tuotanto laskee ja tuontipuuta on vielä runsaasti. Sen sijaan metsähakkeen, joka on pääasiassa avohakkuualueiden hakkuutähdettä, energiakäyttö on kasvanut nopeasti 2000-luvulla. Viime vuosina metsähaketta on käytetty lämpö- ja voimalaitoksissa noin miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Teollisuustuotteisiin kelpaamattoman puuaineksen käyttö energiantuotannossa on kaiken kaikkiaan suurimittaista: puuperäisen energian osuus on noin 20 prosenttia Suomen kaikesta energiankulutuksesta. Metsäteollisuuden energiankulutuksesta noin 60 prosenttia katetaan puuperäisellä energiantuotannolla (selluteollisuuden jäteliemet, puun kuori, puru yms.).

3.2 Raakapuumarkkinat

Sahatavaran ja paperin tuotannon alentuessa markkinahakkuut jäävät tänä vuonna 51 miljoonaan kuutiometriin. Yksityismetsissä markkinahakkuut vähenevät 13 prosenttia, kun yhtiöiden ja Metsähallituksen metsissä hakkuut pienenevät viitisen prosenttia. Puun tuonnin odotetaan pysyvän suunnitteen viime vuoden tasolla, runsaassa 18 miljoonassa kuutiometrissä. Pienentyvistä hakkuista huolimatta hakatun puun varastot kasvavat merkittävästi.

Sahatavaran nopeasti heikentynyt kysyntä käänsi havutukkien kantohinnat laskuun jo vuoden 2007 puolella. Sahatavaran tuotannon lasku vähentää havutukkien kysyntää myös tänä vuonna ja niiden nimellisten kantohintojen arvioidaan jäävän vuositasolla 12–15 prosenttia alle viime vuoden keskihinnan. Koivuvanerin vielä hyvänä pysynyt markkinatilanne ja niukkuus koivutukista nostaa koivutukin kantohintaa muutamalla prosentilla. Mänty- ja koivukuitupuun kantohinnat ovat hienoisessa nousussa, kun vielä alkuvuonna sellun kysyntä ja vientihinnat kohosivat viime vuoteen verrattuna. Kuitupuun hintoihin vaikuttaa myös sahatuotannon lasku, jolloin vähentyneitä sahakkeen määriä korvataan osin kuitupuun hakkuilla. Kuusikuitupuun hintaa on alentanut kysynnän väheneminen, kun aikakauslehtipaperin tuotantoa on supistettu ja supistuksia on suunnitelmien mukaan tulossa lisää.

Vuonna 2009 metsäteollisuuden tuotanto alenee vielä pienentäen teollisuuden puun tarvetta. Markkinahakkuut lisääntyvät kuitenkin hieman, kun Venäjän puun vientitullien nousu lopettaa koivukuitupuuta ja haketta lukuun ottamatta puun tuonnin Venäjältä. Sahatavaran tuotannon alentuessa havutukkien nimellisten kantohintojen ennustetaan edelleen olevan lievässä laskussa samalla kun puun myyntituloerotuksen huojennukset lisäävät puun tarjontaa. Koivutukin kantohinnan arvioidaan pysyvän kuluvan vuoden tasolla. Vaikka koivuvanerin tuotannon odotetaan vähenevän, koivutukin kysyntä kotimaasta kasvaa tuonnin loppuessa lähes kokonaan. Havukuitupuiden kantohinnat pysyvät lähellä vuoden 2008 tasoa, kun alentuneita tuontipuun ja sahakkeen

määriä korvataan paperiteollisuudessa kotimaisella kuitupuulla. Koivukuitupuun kantohinnan odotetaan nousevan viitisen prosenttia. Yhteensä kaikista tuontimaista tuodun puun määrän ennakoidaan putoavan vuonna 2009 vähintään 40 prosenttia, noin 11 miljoonaan kuutiometriin.

Kuitupuun kysyntä vahvaa vuonna 2008

Vuoden 2008 puumarkkinoita ovat leimanneet havutukkien kysynnän vähentyminen sahateollisuuden tuotannon alentuessa sekä teollisuuden valmistautuminen kapasiteettileikkauksin muun muassa Venäjän puutullien vuoksi merkittävästi vähenevään puun tuontiin. Puumarkkinoille poikkeuksellisinä piirteinä ovat olleet hankintakauppojen aseman vahvistuminen ja hallituksen pyrkimykset käyttää verokeinoja puukaupan piristämiseen. Koska metsäverotuksen taustat ja tapahtuneet muutokset vaativat erityisen tarkastelun kuluvaan ja tulevien vuosien osalta, ne on koottu tämän luvun yhteydessä olevaksi ikkuna-artikkeliksi.

Kesällä 2007 huippunsa saavuttanut havutukin voimakas kysyntä alkoi hiipua jo syksyllä sahatavaran hintojen ja tuotannon käännyttyä nopeaan laskuun. Kuitupuun kysyntä oli korkealla sellun- ja

paperintuotannon pysyessä suurena, ja sitä lisäsi tarve korvata vähentyneen sahakkeen määrää kuitupuulla. Toinen perättäinen leuto puunkorjuutalvi 2007–08 ja sateinen kesä 2008 yhdistettynä vahvaan kuitupuun kysyntään on ollut puumarkkinoille hyvin haasteellinen tilanne. Vuonna 2008 kesä- ja kelirikokorjuukelpoisia harvennusleimikoita on ollut puumarkkinoilla tarjolla niukasti, samoin kuin sopivaa korjuuteknologiaa ja -kapasiteettia.

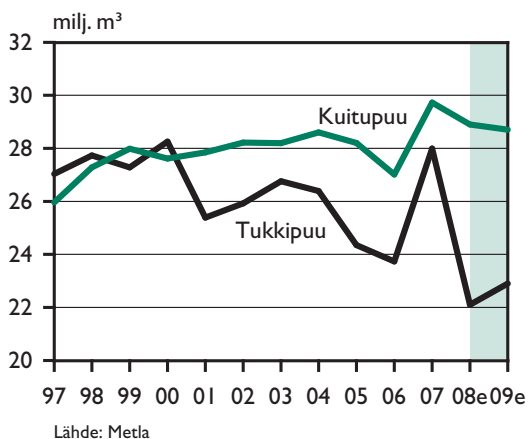
Tässä tilanteessa kuitupuun hankintakauppojen määrä on kasvanut merkittävästi, ja kuitupuun hankintahinnat ovat vahvistuneet suhteessa vastaaviin kantohintoihin. Tammi–elokuussa 2008 kuitupuun hankintakauppoja tehtiin puulajista riippuen 43–81 prosenttia vuodentakaista enemmän. Hankintakaupalla on suuri merkitys nimenomaan harvennushakkuissa. Samalla vastuu puunkorjuun järjestämisestä ja myös mahdollisista korjuuvaurioista jäävät metsänomistajalle. Lisäksi yhtiöt ovat kesällä 2008 hakanneet tavallista enemmän omia metsiään.

Poikkeuksellista puumarkkinatilannetta voidaan havainnollistaa vertaamalla yksityismetsien tukki- ja kuitupuusta käydyn kaupan määriä. Kun kotimaan tukkipuun ja kuitupuun kauppamäärät ovat tavallisesti kuukausittain melko samalla tasolla, marraskuussa 2007 kuitupuun kauppamäärät alkoivat kasvaa suhteessa tukkipuuhun. Tammikuussa 2008 kuitupuusta käytiin jo kaksinkertainen määrä kauppaa tukkipuu-

Markkinahakkuut, puun tuonti ja valmiin puutavaran talvivarastot 2007–2009e.

Omistajaryhmä/ raakapuulaji	2007 milj. m ³	2008e milj. m ³	muutos %	2009e milj. m ³	muutos %
Markkinahakkuut, yhteensä	57,7	51,1	-12	51,6	1
Yksityismetsät ¹	46,4	40,3	-13	40,6	1
Yhtiöt ja Metsähallitus	11,4	10,8	-5	10,9	1
Tukkipuu	28,0	22,1	-21	22,9	3
Kuitupuun	29,7	28,9	-3	28,7	-1
Puun tuonti ²	18,0	18,7	4	11,2	-40
Markkinahakkuut ja tuonti yhteensä	75,7	69,8	-8	62,8	-10
Valmiin puutavaran varastot	7,7	12,9	68	12,0	-7

¹ Sisältää kunnat, seurakunnat ym., ² Ei sisällä polttopuuta
Lähde: Metla ja Tullihallitus

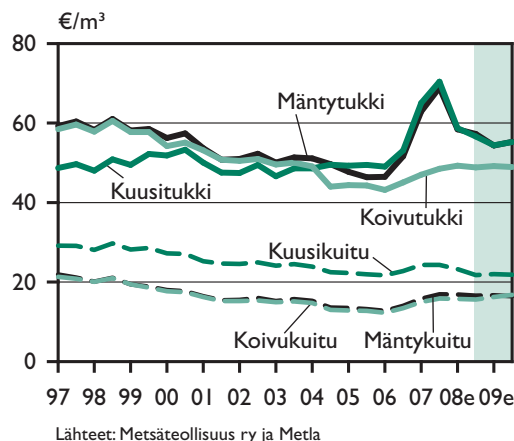

Tukki- ja kuitupuun markkinahakkuut 1997–2009e.

hun verrattuna. Näin kuitupuupainotteista puukaupan rakennetta ei ole esiintynyt kertaakaan vuonna 1986 alkaneen kuukausitilastoinnin jälkeen. Kuitupuuta ei kuitenkaan ole mahdollista saada ilman tukkien ostoa kuin tiettyyn rajaan asti, joten teollisuus joutuu ostamaan myös tukkeja. Loppuvuotta 2008 kohden puukaupan odotetaan normalisoituvan ja silloin kuitupuuta ostetaan enää vain hieman enemmän kuin tukkia.

Sahatavaran tuotannon ja hintojen pudotuksesta johtuen havutukkien kantohintojen arvioidaan jäävän vuositasolla selvästi alle viime vuoden hintatason. Mäntytukin hinta alenee 12 ja kuusitukin hinta 15 prosenttia. Havutukkien puukauppamäärissä pudotukset ovat olleet tätäkin suurempia siihen asti, kun hallituksen 23.7.2008 tekemä metsäveropäätös lisäsi kauppamääriä. Vaneriteollisuudessa erityisesti koivuvanerin markkinatilanne on ollut hyvä, mikä on nostanut koivutukin kysyntää. Vuonna 2008 koivutukin kantohinnan ennustetaan nousevan noin 3 prosentilla, mihin vaikuttaa myös koivutukkien tuonin pieneminen Venäjältä tuontihintojen noustua merkittävästi.

Ensiharvennusten verovapauden päättyminen elokuussa 2008 toi markkinoille ennätysmäärän kuitupuuta. Erityisesti elokuun viimeinen viikko oli tässä suhteessa erikoinen, kun puukauppamäärä nousi 2,6

Puutavaralajien kantohinnat puolivuositain 1/1997–2/2009e vuoden 2007 hinnoin (elinkustannusindeksi).

miljoonaan kuutiometriin. Syyskuussa puukauppa on metsäteollisuuden synkentyneeseen suhdannetilanteeseen nähden käynyt kohtuullisesti. Puun kysyntä ja tarjonta ovat rakenteiltaan erilaisia, mikä alentaa markkinoilla käydyn kaupan kokonaismäärää. Kellirikkoleimikoiden kysyntä on runsasta ja tarjonta niukkaa, kun taas leutojen talvien takia talvileimikoiden kysyntä on niukkaa ja tarjonta runsasta. Monien yhtiöiden talvileimikkovarannot ovat jo aikaisempien puukauppojen vuoksi hyvät. Hakkuut eivät ole hidastuneet niin paljon kuin puukauppa, mikä on pienentänyt leimikkovarantoja.

Paperin tuotannon aleneminen vähentää kuitupuun tarvetta vuonna 2008. Kysyntä kohdistuu kuitenkin eri tavalla eri puulajeihin, jolloin kuitupuun hintojen kehityksen odotetaan olevan kaksijakoista. Sellukuitupuiden eli männyn ja koivun hintojen ennustetaan nousevan vuositasolla noin 2 prosenttia, sillä sellun ja hienopaperin kysyntä on ollut vielä kohtuullisella tasolla. Kysyntää on lisännyt myös sahatuotannon aleneminen, kun sahakkeen vähentyneitä määriä on korvattu kuitupuulla. Aikauslehtipaperin tuotantokapasiteetin aleneminen on vähentänyt kuusikuitupuun kysyntää, ja kapasiteetin sulkemisia on suunnitteilla lisää. UPM-Kymmenen suunnitelmissa on Kajaanin tehtaiden sulkeminen vuoden 2008 loppuun mennessä. Kuusikuitupuun

kantohinnan ennustetaankin jäävän vuositasolla noin 9 prosenttia alle viime vuoden hintatason.

Tuontipuun hinnat ovat nousseet voimakkaasti alkuvuodesta 2007 ja pysyneet korkealla tasolla vuonna 2008. Havutukkien hinnoissa nousua on ollut tammi–kesäkuussa 2008 noin viidenneksen ja havukuitupuun hinnoissa 34–38 prosenttia vuoden 2007 alkupuoliskoon nähden. Koivun tuonnissa hinnannousu on ollut vielä paljon suurempaa, tukilla 69 ja kuitupuulla 57 prosenttia. Osasyinä hinnannousuun ovat olleet Venäjältä tuotuun raakapuuhun kohdistuvat vientitullit, mutta myös muualta tuotu puu on kallistunut. Alkuvuonna 2008 tuontihavutukien hinnat ovat olleet kotimaan hankintahintoihin verrattuna vain hieman korkeammalla tasolla. Sen sijaan koivutukien ja kuitupuiden tuontihinnat ovat olleet noin 50 prosenttia kotimaan hankintahintoja kalliimpia.

Tässä tilanteessa myrskypuuta varastoimaan joutuneen Ruotsin osuus Suomen havukuitupuun tuonnista on kasvanut alkuvuonna 2008 noin 25 prosenttiin ja kokonaispuuntuonnista yli 10 prosenttiin. Samalla kilpailu kotimaan puuvaroista on lisääntynyt, kun metsäteollisuusyhtiöt ovat laajentaneet puunhankinta-alueitaan Suomessa. Kotimaan puunhankintaan tuli myös uusi yhtiö, kun Myllykosken ja Powerfluten yhteinen puunhankintayritys Harvestia Oy aloitti toimintansa heinäkuussa 2008. Aikaisemmin näiden yhtiöiden puunhankinnasta vastasi Metsäliitto.

Metsäteollisuuden tuotannon aleneminen vähentää markkinahakkuita kuluvana vuonna 12 prosentilla 51 miljoonaan kuutiometriin. Yksityismetsien markkinahakkuut putoavat 13 prosentilla ja yhtiöiden sekä Metsähallituksen yhteenlasketut hakkuut 5 prosentilla. Tukkipuun markkinahakkuut vähentyvät 21 prosentilla sahatavaran heikon kysynnän ja tuotannon laskun takia.

Myös paperin tuotanto alenee, mutta kuitupuun hakkuut putoavat suhteessa vähemmän, vain 3 prosenttia 29 miljoonaan kuutiometriin. Venäjältä on kuluvana vuonna ollut saatavilla hyvin puuta, ja puuta tuodaan kokonaisuudessaan 4 prosenttia vuotta 2007 enemmän. Markkinahakkuiden vähenemisestä huo-

limatta, tuonnin pysyessä lähes ennallaan, valmiin puutavaran varastojen ennustetaan kasvavan lähes 70 prosentilla 13 miljoonaan kuutiometriin, mikä kuvaa varautumista epävarmaan markkinatilanteeseen. Tällainen varastotaso on poikkeuksellinen; näin korkealle varastot ovat nousseet viimeksi vuonna 1995.

Puuntuonti Venäjältä pysyy suurena ennen romahdusta

Suomessa metsäteollisuuden puunkäytön kasvu on 1990-luvulta lähtien ollut paljolti tuontipuun varassa. Tuonnin huippuvuonna 2005 metsäteollisuus toi puuta 21,5 miljoonaa kuutiometriä, josta 17 miljoonaa Venäjältä. Siitä 5 miljoonaa kuutiometriä oli tukkipuuta. Vuosina 2005 ja 2006 tuontipuun osuus metsäteollisuuden raakapuun käytöstä oli yli neljäsosa.

Venäjän hallituksen alkuvuonna 2007 päättämä vientitullien korotusohjelma tekee toteutuessaan raakapuun tuonnin Venäjältä kannattamattomaksi. Tullipäätöksen tavoitteena on Venäjän metsäteollisuuden kehittäminen ja viennin jalostusasteen nosto. Venäjältä on viime vuosina viety puuta kaikkiaan noin 50 miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Suurimmat tuojamaat ovat olleet Kiina (20–25 milj. m³), Suomi (10–17 milj. m³) ja Japani (5 milj. m³). Vienti on kasvanut erityisesti Kiinaan, jossa Venäjän osuus puuntuonnista on erittäin merkittävä.

Suomessa metsäteollisuusyritykset alkoivat vuonna 2007 vähentää riippuvuuttaan kalliiksi käyvistä tuontipuusta ja varautua Venäjän puutullien korotukseen. Metsäteollisuusyritysten sopeutumiskeinoina tulevaan tilanteeseen ovat olleet muun muassa kotimaisten puunhankintaorganisaatioiden vahvistaminen, sellunkeitossa koivusta mäntyyn siirtyminen joillakin tehtailta ja tuotantolinjojen sulkeminen.

Vuonna 2007 tuontipuun osuus teollisuuden puunkäytöstä laski edellisvuodesta 4 prosenttiyksikköä 22 prosenttiin, ja Venäjän osuus tuontipuusta laski 78 prosentista 66 prosenttiin. Tukkipuuta tuotiin enää alle puolet huippuvuosien lukemista, 2,3 miljoonaa kuutiometriä. Puuntuontia Venäjältä haittasivat alkuvuodesta huonot puunkorjuu- ja kuljetuskelit, mikä

Puumarkkinoiden vero-ohjaukset vuonna 2008

Jussi Leppänen

Kevättalvella 2008 pyrittiin ensimmäistä kertaa puumarkkinoiden aktiiviseen ohjaamiseen vuonna 1993 voimaan tulleen puun myyntituloverotuksen avulla. Taustalla olivat Venäjän puutullien korotukset ja metsäteollisuuden kannattavuuden nopea heikkeneminen. Jo Vanhasen II hallituksen ohjelmassa (19.4.2007) oli metsätalouden verotukseen liittyviä kohtia. Näistä mainittiin erikseen ainoastaan metsätilojen sukupolvenvaihdoksiin liittyvä perintö- ja lahjaverotuksen huojennus. Vaikka sukupolvenvaihdosten huojennusesitys ei ollut kytköksissä Venäjän tuontipuutulleihin, toimivilla sukupolvenvaihdoksilla on oma vaikutuksensa kotimaan pitkän aikavälin puuntarjontaan metsätilojen kannattavuuden ja metsänomistajien keski-ään kautta.

Valtioneuvoston kanslia asetti 15.11.2007 Sitran yliasiamies Esko Ahon selvittämään metsäteollisuuden ja metsäsektorin toimintaedellytysten parantamista ja puun saatavuuden tehostamista. Ahon työryhmä julkaisi ensimmäiset ehdotuksensa 15.2.2008, jossa ehdotettiin muun muassa ensiharvennusten vapauttamista puun myyntituloverotuksesta viideksi vuodeksi. Ajatus ei sinänsä ollut uusi, sillä se oli otettu esiiin jo kansallisen metsäohjelman päivityksessä (KMO 2015). Ahon työryhmän painoarvon vuoksi veroehdotus kuitenkin tulkittiin hallitusta sitovaksi, ja se aiheutti ensiharvennuspuukauppojen välittömän vähenemisen, kun metsänomistajat alkoivat odottaa verotuksen muutoksesta virallista esitystä.

Hallitus kuitenkin ilmoitti 3.4.2008 luopuvansa metsätilojen perintö- ja lahjaverohuojennukseen sopivan mallin etsimisestä. Sen sijasta käyttöön esitettiin ensiharvennuspuun verovapautta ajalle 1.4.2008–31.12.2012. Lisäksi esitettiin metsävähennyksen muuttamista tilakohtaisesta omistaja-kohtaiseksi, sen laajentamista metsänomistajan kaikkiin Suomesta ostettuihin metsäkiinteistöihin sekä vähennyksen määrän kasvattamista. Samana päivänä valtiovarainministeriö viestitti, että ensiharvennuspuun verovapauden säätämiseksi tarvitaan Euroopan komission valtioneuvoston päätöksen mukainen suostumus. Myöhemmin valtiovarainministeriöstä muistutettiin, että verovapaaseen ensiharvennustuloon kohdistuvia menoja ei voida vähentää verotuksessa, eikä verovapauskohteeseen voi saada samaan aikaan esimerkiksi kestävän metsätalouden rahoituslain mukaisia tukia.

Huhtikuinen päätös luopua metsätilojen sukupolvenvaihdoshuojennuksen valmistelusta ja epäselvyydet ensiharvennusten verokehityksessä lisäsivät epävarmuutta puumarkkinoilla.

Kuitupuun hankintahintojen hyvä kehitys kuitenkin tuki harvennushakkuiden tekoa hankintakaupoin. Kesäkuussa pääministeri Vanhanen ja maa- ja metsätalousministeri Anttila vetosivatkin poikkeuksellisesti puumarkkinaosapuoliin, jotta nämä lähtisivät yhteisellä kampanjalla lisäämään puukauppojen määrää. Puukauppa kävi kesällä suunnilleen samoissa määrissä kuin pinta-alaverotuksen siirtymäkauden jälkeen vuonna 2006, mutta kuitupuun osuus kaupoista oli poikkeuksellisen korkea. Puunkorjuun rakenteen vuoksi hankintakauppojen osuus puukaupoista oli kohonnut merkittävästi.

Käyttöön otettujen verokeinojen ja vetoamusten osoittauttua vaikutuksiltaan vähäisiksi hallitus päätti 23.7.2008 käynnistää puukaupan määräaikaisella puun myyntituloverotuksen huojennuksella. Euroopan komissiolta oli varmistettu, että huojennus voidaan myöntää kansallisella päätöksellä korkeintaan kolmen vuoden määräajaksi ns. *de minimis* -ehdoin. 1.4.2008–31.12.2009 tehdystä puukaupasta olisi verollista vain puolet. 1.1.2010–31.12.2010 tehdystä puukaupasta verollista olisi kolme neljäsosaa. Samalla päätettiin, että ensiharvennusten verovapautta sovelletaan kaupanteon osalta vain 31.8.2008 asti ja hakkuun sekä maksun osalta vuoden 2009 loppuun asti, jolloin myös sitä voitiin käsitellä *de minimis* -ehdoilla. Puukauppa kiihtyi elokuun lopussa verovapaiden ensiharvennusten voimakkaan tarjonnan aiheuttamana. Lisäksi tarjontaan alkoi tulla myös muita hakkuuleimikoita.

Ahon työryhmän ja Vanhasen II hallituksen keinoja ohjata puukauppaa puun myyntitulojen verotuksella voidaan jo alustavasti arvioida. Ensiharvennusten verovapaudessa puututtiin kauppaan, joka jo muutenkin toimi olosuhteisiin nähden kohtuullisen hyvin (ks. kuva). Kesä- ja varsinkaan kelirikko-kaikaan tehtävien ensiharvennusten tarjonta ei yleensä ole kovin vahvaa maapohjalle ja jäljelle jäävälle puustolle usein aiheutuvien vaurioiden takia, mutta tarjonta oli pysynyt käynnissä hankintahintojen hyvän kehityksen ansiosta. Vasta ensiharvennusten verovapauden yllättävä päättäminen elokuussa aiheutti merkittävän tarjonnan lisäyksen markkinoille.

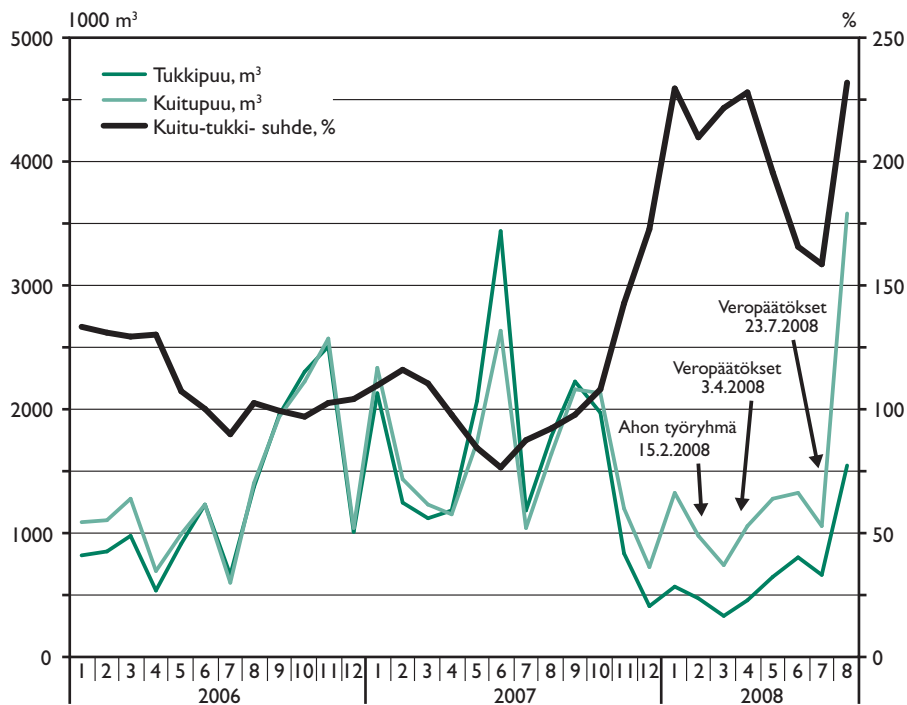
Epäonnistuminen metsätilojen sukupolvenvaihdoshuojennuksen säätämisessä ja korvaavien toimien kohdistuminen täysin muihin kysymyksiin johtivat osaltaan 23.7.2008 tehtyyn hätäratkaisuun, jossa puun myyntituloverotusta päätettiin huojentaa merkittävästi määräajaksi. Tämä tarjosi

myös hyvän perustelun luopua monella tapaa ongelmalliseksi osoittautuneesta ensiharvennusten verovapaudesta. Tehdyllä puun myyntitulon verohuojennuksella on kuitenkin suhdanteita vakauttavana veroinstrumenttina hyvät mahdollisuudet onnistua: se on yllättäen markkinoille tuotu, tarkasti määräjäksi ajoitettu, riittävästi mitoitettu sekä hallinnollisesti ja käytännössä yksinkertainen.

Puun myyntitulon verohuojennusta ei kuitenkaan aluksi ymmärretty aivan oikein, mikä johtui valtiovarainministeriön osittain ristiriitaisuuksia sisältäneestä ja tulkinnanvaraisuutta aiheuttaneesta suppeasta tiedottamisesta ja tästä syystä syntyneestä virheellisestä jälkietiedottamisesta. 22.8.2008 valtiovarainministeriö muistutti puun myyntitulon verollisuuden puolittamisen tarkoittavan myös puun myyntiin kohdistuvien verovähennysten puolittamista. 10.9.2008 valtiovarainminis-

teriö tarkensi joitakin verohuojennusmallin kohtia ja kasvatti sekä 50 %:n että 25 %:n huojennuksiin oikeuttavia hakkuu- ja maksuaikoja, kunhan puukaupat olisi tehtynä alun perin säädettyinä ajanjaksoina.

Puun myyntituloerotuksen huojennuksen aikaan saama puuntarjonnan ajoituksen ohjaus suhdannekuoppaan metsäteollisuudelle antaa aikaa sopeutua Venäjän puuntuonnin vähenemiseen. Samalla metsäteollisuus voi odotella suhdanteiden kääntymistä. Tässä mielessä on toisarvoista, että vuoden 2010 loppua kohden mentäessä puuntarjonta pudonnee siitä, mitä se olisi ollut ilman tehtyä myyntituloeron huojennusta. Pitkäaikaisesti puuntarjontaan vaikuttavat ohjauskeinot liittyvät yksityismetsätalouden kannattavuuden kohentamiseen. Tähän liittyy on suhdannekatsauksen lopussa erityisaihe ”Metsälöiden pirstoutuminen ja veromuutokset”.

Yksityismetsien puukaupparamäärät kuukausittain 1/2006–8/2008 tukki- ja kuitupuuhun jaettuna.

Reaalisten vienti- ja kantohintaindeksien kehitys

Pekka Ollonqvist

Metsäteollisuustuotteiden viennin ja tuotteisiin käytetyn raaka-
kapuun reaalista hintatasoa ja siinä tapahtuneita muutoksia
tarkastellaan erikseen puutuotteiden ja tukkipuun sekä toi-
saalta massa- ja paperiteollisuuden tuotteiden ja kuitupuun
osalta reaaliarvoisten hintaindeksien avulla. Kehitystä ver-
rataan myös vuoteen 1998, joka oli viimeinen vuosi, jolloin
puumarkkinaosapuolet hakivat yhteistä hintanäkemystä.

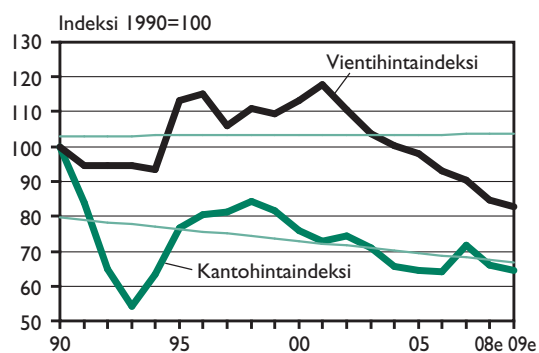
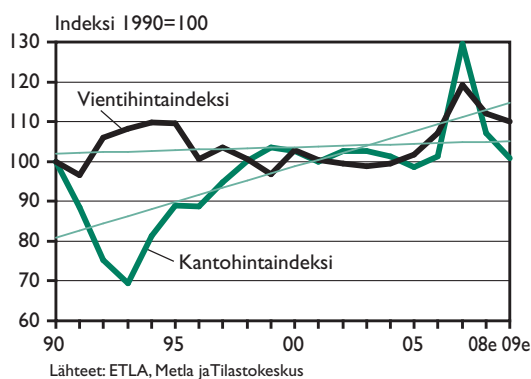
Puutuotteet ja tukkipuu

Puutuotteiden vientihinta- ja tukkipuun kantohintaindeksit
pysyivät vakaina vuodesta 1996 vuoteen 2005. Vientihinnat
kääntyivät vuonna 2006 nousuun ja tukkipuun reaalihintan
nousu tapahtui viiveellä. Hintaindeksien arvot olivat vuonna
2007 keskimääräistä kehitystä mittaavan lineaarisen trendin
yläpuolella puutuotteiden viennissä 14 prosenttia ja kanto-
hinnoissa yli 16 prosenttia. Puutuotteiden vientihintojen taso
oli viime vuonna 18 prosenttia ja tukkipuun kantohinta 29
prosenttia vuoden 1998 hintatason yläpuolella. Puutuotteiden
vientihintaindeksi alenee noin 6 prosenttia tänä vuonna viime
vuoteen verrattuna pysyen trendiarvon yläpuolella, mutta tuk-
kipuun hintatasoa mittaavan kantohintaindeksin alentuminen
on lähes kolminkertainen, noin 18 prosenttia, alentuen tren-
diarvon alapuolelle. Puutuotteiden vientihintaindeksi alenee
ensi vuonna edelleen noin kaksi prosenttia ja asettuu vähän
vuoden 2006 tason yläpuolelle. Raaka-
puukaupan verohel-

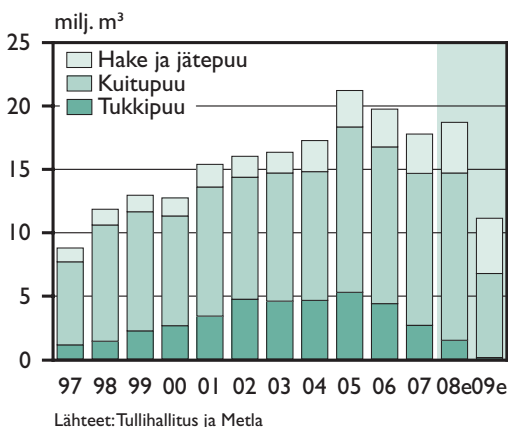
potukset yhdessä myynninedistämiskampanjoinnin kanssa
vahvistavat tukkipuun tarjontaa, ja kantohintaindeksi alenee
ensi vuonna noin viisi prosenttia jäädessä vuoden 2006 tason
alapuolelle.

Massa- ja paperiteollisuuden tuotteet ja kuitupuun

Massa- ja paperiteollisuuden tuotteiden vientihintaindeksi
on viimeksi kuluneen kymmenen vuoden jaksolla laskenut
keskimäärin 2 prosenttia vuotta kohti. Hintojen alentuminen
kuitupuutavaralajeissa on ollut lievästi tätä hitaampaa. Viime
vuonna massa- ja paperiteollisuuden vientihintaindeksin arvo
oli 12,5 prosenttia keskimääräistä kehitystä mittaavan line-
aarisen trendin alapuolella ja kuitupuun 5,5 prosenttia tren-
din yläpuolella. Vuoden 1998 hintatasoon verraten vuoden
2007 hintataso oli massa- ja paperiteollisuuden tuotteissa 18
prosenttia ja kuitupuussa 14 prosenttia alempana. Massa- ja
paperiteollisuuden vientihintaindeksi on tänä vuonna 6,5
prosenttia viime vuoden tason ja 18 prosenttia trendiar-
von alapuolella. Kuitupuun kantohintaindeksi alentuu tänä
vuonna noin 8 prosenttia ja jää samalla vähän trendiarvon
alapuolelle. Ensi vuonna massa- ja paperiteollisuuden vien-
tihintaindeksi jää noin kaksi prosenttia tämän vuoden tason
alapuolelle. Raaka-
puukaupan verohelpotukset ja myynnin-
edistämiskampanjointi ovat vahvistaneet tarjontaa; hintataso
heikkenee kaksi prosenttia.

Puutuotteiden vientihintaindeksi ja tukkipuun kantohintaindeksi (vasen kuva) sekä massa- ja paperiteollisuuden tuotteiden vientihintaindeksi ja kuitupuun kantohintaindeksi (oikea kuva) 1990–2009e (reaalisina, tukkihintaindeksillä deflatoituina) sekä indeksien lineaariset trendit 1990–2007.

Tuontipuun määrä puutavaralajeittain 1997–2009e.

osaltaan selitti jo tässä vaiheessa tapahtuneen tuonnin vähenemisen.

Vuonna 2008 puuntuonti on jatkunut vilkkaana. Heinäkuun loppuun mennessä raakapuuta oli tuotu 11,6 miljoonaa kuutiometriä, mikä on kautta aikojen kolmanneksi korkein tuontimäärä tähän aikaan vuotta. Korkea tuontimäärä johtui mänty- ja koivukuitupuun sekä hakkeen tuonnin kasvusta, kun havutukkien tuonti aleni noin 45 prosenttia. Puusta oli tuotu Venäjältä edelleen selvästi suurin osa, mutta Venäjän osuus kokonaistuonnista jatkoi laskuaan ja oli vuoden alkupuoliskolla 63 prosenttia. Tässä vaiheessa vuotta koko vuoden tuontimäärä näyttäisi päättyvän noin 20 miljoonaan kuutiometriin. Tuonnin odotetaan kuitenkin hieman laskevan loppuvuodesta, kun venäläisen puun hankkijat varmistelevat, ettei

hakattua puuta jää tullimuurin taakse. Koko vuoden raakapuun tuontimäärän arvioidaan siksi jäävän alle 19 miljoonan kuutiometrin.

Vuonna 2009 puuntuonti Venäjältä romahtaa, kun puun vientitulli nousee 50 euroon kuutiometriltä. Havupuiden ja koivutukin tuonti loppuu kokonaan, mutta koivukuitupuun kohdalla tilanne on epävarma. Jos läpimitaltaan alle 15 senttimetrinen koivun erottelu onnistuu Venäjällä, tuonti jatkuu vielä vuoden 2010 loppuun. Venäläisen hakkeen tuonnin (1,3 milj. m³ v. 2007) odotetaan lisääntyvän, kun sahauksen määrä Venäjällä kasvaa. Tullien vuoksi tehtävän kuitupuun hakettamisen arvioidaan kustannusten vuoksi jäävän ainakin toistaiseksi vähäiseksi.

Kaikkiaan puun tuonnin odotetaan vuonna 2009 olevan runsaat 11 miljoonaa kuutiometriä eli vähenys vuodesta 2008 olisi 40 prosenttia. Määrässä on mukana noin 3 miljoonaa kuutiometriä venäläistä koivukuitupuuta (tuonti 5,5 milj. m³ v. 2007). Jos venäläisen koivukuitupuun läpimitan mukaan tehtävä vientilajittelu epäonnistuu, putoaa raakapuun kokonaistuonti 8–9 miljoonaan kuutiometriin. Tämä vastaa 50–60 prosentin vähennystä kuluvaan vuoteen verrattuna.

Puumarkkinat sopeutuvat vuonna 2009

Havutukkien aleneva hintakehitys jatkuu vuonna 2009 sahatavaran markkinatilanteen jatkuessa heikkona ja tuotannon alentuessa. Sahatavaran kysynnän elpyminen on alkamassa aikaisintaan loppuvuonna 2009, mikä pitää tukkien kysynnän tätä ennen al-

Venäjän puun vientitullien korotusohjelma (asetus 5.2.2007 N75).

Tulli, % tullausarvosta tai vähintään euroa/m³ (kuorellinen tilavuus)

Ajankohta	Havupuut		Koivu, yli 15 cm		Koivu, alle 15 cm		Haapa	
	%	€/m ³	%	€/m ³	%	€/m ³	%	€/m ³
1.7.2007	20	10	20	10	-	-	10	5
1.4.2008	25	15	25	15	-	-	10	5
1.1.2009	80	50	80	50	-	-	80	50
1.1.2011	80	50	80	50	80	50	80	50

Lähde: www.idanmetsatieto.info

haalla. Sen sijaan tukkien tarjonta on runsasta, kun metsäveropolitiikka ohjaa puukauppaa päätehakuiden suuntaan. Jotta puun myyntituloista puolet olisi verovapaita, metsänomistajan tulee tehdä puukaupat 1.4.2008–31.12.2009 ja kauppasumman on oltava maksettuina metsänomistajalla 31.12.2010 mennessä. 1.1.2010–31.12.2010 tehdystä puukaupasta verollista on kolme neljäsosaa, jos kauppasumma maksetaan 31.12.2011 mennessä. Myös sellaisesta 1.4.2008–31.12.2009 tehdystä puukaupasta, joka maksetaan 31.12.2011 mennessä, on verollista kolme neljäsosaa.

Puumarkkinoilla vallitsee talvileimikoiden ylitarjonta ja toisaalta kesä- ja erityisesti kelirikkoileimikoiden niukkuus. Tämä johtuu maaston ja jäljelle jäävän puuston mukaan tehtävistä korjuurajoituksista. Metsätehon kokoamien tietojen mukaan yksityismetsien leimikoiden puumääristä noin 10 prosenttia on korjattavissa kelirikkoaikana, noin 40 prosenttia kesällä ja noin 50 prosenttia vain maan ollessa jäässä.

Normaali talvi purkaa talvileimikoiden ylitarjontaa ja alentaa kantohintoja. Talvileimikoista suuri osa on harvennusleimikoita, joissa kantohinta jää alhaisemmaksi kuin päätehakkuissa. Vuonna 2009 havutukkien kantohintojen odotetaan vuositason jättävän 4–5 prosenttia alle kuluvan vuoden hintatason. Koivutukin kantohinnan ei odoteta koivuvanerin tuotannon vähenemisen takia juurikaan nousevan kuluvaan vuoteen verrattuna.

Tukkipuun markkinahakkuiden odotetaan kasvavan vuonna 2009 noin 3 prosentilla vajaan 23 miljoonaan kuutiometriin. Havutukkien tuonnin loppuminen lähes kokonaan sekä latvakuitupuun ja sahakkeen tarve puumassojen tuotannossa johtaa hakkuiden kasvuun, vaikka sahatavaran tuotanto hie-man aleneekin vuodesta 2008.

Paperiteollisuuden tuotannon ja viennin aleneminen vähentää kuitupuun tarvetta. Havukuitupuun hintojen ennustetaan kuitenkin laskevan vuositason vain vähän, koska kysyntää kotimaasta pitää yllä tuontimäärien putoaminen ja kotimaan sahakkeen alentunut saatavuus. Koivukuitupuun osalta teollisuus sopeutuu kotimaasta saataviin määriin ja aikai-

Yksityismetsien keskimääräiset kantohinnat 2007–2009e.

Puutavaralaji	2007 €/m ³	2008e €/m ³	muutos %	2009e €/m ³	muutos %
Mäntytukki	65,6	57,5	-12	54,9	-5
Kuusitukki	67,3	57,1	-15	54,9	-4
Koivutukki	47,7	49,0	3	49,0	0
Mäntykuitu	16,3	16,7	2	16,5	-1
Kuusikuitu	24,3	22,1	-9	21,9	-1
Koivukuitu	15,4	15,7	2	16,5	6

Lähde: Metsäteollisuus ry ja Metla

sempaa pienempään tuontimäärään. Esimerkiksi Stora Enson Enocellin sellutehtaan pienemmän linjan ja yhdessä Myllykosken kanssa omistaman Sunilan sellutehtaan mahdolliset tuotantoseisokit riippuvat koivukuitupuun saatavuudesta.

Koivukuitupuun vuoden 2009 keskikantohinta nousee koivun niukkuuden vuoksi 6 prosentilla kuluva vuodesta, mutta samalla teollisuuden koivukuitupuun käyttö alenee. Koivusulfaatin korvautuminen osittain tuontilehtisulfaattilla jatkuu. Lehtisulfaattisel-lun tuonti Suomeen oli vuoden 2008 alussa 30–35 tonnin suuruusluokkaa kuukaudessa, mikä vastaa noin 150 000 kuutiometrin koivukuitupuun kuukausihakkuita.

Kokonaisuutena kuitupuun markkinahakkuiden ennustetaan vuonna 2009 pysyvän kuluva vuodetasolla 29 miljoonassa kuutiometrissä, kun tuontimäärät alenevat. Yhteensä yksityismetsien, Metsähallituksen ja yhtiöiden metsien markkinahakkuiden odotetaan kasvavan 1 prosentilla 52 miljoonaan kuutiometriin.

Markkinahakkuut ja tuonti yhteensä vähenevät vuodesta 2007 vuoteen 2009 noin 13 miljoonalla kuutiometrillä 63 miljoonaan kuutiometriin. Merkittävimmät muut muutokset liittyvät teollisuuden valmiin puutavaran varastointitarpeen kasvuun ja hankintapuun määrien nousuun. Tasaisella puun tuonnilla on kyetty pienentämään puun kotimaista varastointia, kun kotimaan puunkorjuun kausivaihtelusta tuleva varastointitarve on ollut suhteellisen pieni. Lisäksi sahatavaran heikon kysynnän aikana

teollisuuden ei kuitupuun tuonnin vuoksi ole ollut välttämätöntä hankkia tukkia latvakuitupuun ja saahakkeen saamiseksi.

Hankintapuun aikaisemmin heikon kysynnän vuoksi metsänomistajien ei ole kannattanut ylläpitää harvennushakkuissa tarvittavaa konekantaa, mikä on taas vähentänyt hankintapuun markkinoilletuloa. Samaan suuntaan on vaikuttanut metsätilanomistajien nopea ikääntyminen sukupolvenvaihdosten lykkääntymisen vuoksi: Työtehoseuran arvion mukaan hankintahakkuista tekevien metsänomistajien määrä on vähentynyt 1990-luvun lopun noin 100 000 metsänomistajasta noin 50 000–70 000 metsänomistajaan. Hankintapuun tarjonnan kasvu on kuitenkin tullut osaltaan hankintahakkuupalveluita tarjoavien urakoitsijoiden kautta. Jo vuoden 2008 aikana varastointitarpeen kasvua on kyetty jossain määrin hallitsemaan runsaan hankintapuun avulla.

Vaikka puun tuonti onkin pienemässä vähintään 40 prosentilla tai pahimmassa koivukuitupuun tuontivaihtoehdossa jopa 50–60 prosentilla, muutos ajoittuu metsäteollisuuden lopputuotemarkkinoiden heikkenemisen aikaan. Siksi kotimaisen puun kysyntä ei kasva niin paljon, että puun hinnat nousisivat vuonna 2009. Tätä kuvaa se, että tuonnin merkittävästä alenemisesta huolimatta teollisuuden valmiin puutavaran varastot pienenevät vuoden 2009 lopussa vain 7 prosentilla kuluva vuodesta ja jäävät aikaisempiin vuosiin verrattuna edelleen korkealle tasolle.

3.3 Yksityismetsien investoinnit ja kannattavuus

Puuntuotannon kokonaisinvestoinnit kohoavat yksityismetsissä tänä vuonna runsaaseen 200 miljoonaan euroon. Uudistamisesta alojen kasvun johdosta investoinnit ovat vuonna 2009 jo noin 210 miljoonaa euroa, josta vajaa kolmasosa rahoitetaan kestävänsä metsätalouden rahoitustuella. Viime vuoden ennätykselliset kantorahatulot alenevat tänä vuonna noin 25 prosentilla alle 1,6 miljardiin euroon. Vuonna 2009 tulotaso edelleen laskee hieman kuluvaan vuodentakaisin.

Sahatavaramarkkinoiden hiljeneminen näkyy selvästi yksityismetsätalouden liiketuloksessa, joka puolestaan edellisvuoden huippulukemista alle 100 euroon hehtaarialta vuosina 2008 ja 2009. Kantohintojen laskun takia puuntuotannon reaalin sijoitustuotto jää 10 prosenttia miinukselle vuonna 2008.

Uudistamiseen tarvitaan metsänomistajien omarahoitusta

Yksityismetsien kokonaisinvestoinnit puuntuotantoon kohoavat tänä vuonna jo yli 200 miljoonan euron. Edelleen vuonna 2009 investoinnit lisääntyvät noin 210 miljoonaan euroon. Reaalisesti 200 miljoonan euron raja on ylitetty aiemmin ainoastaan vuonna 2001 ja 1990-luvun alkuvuosina.

Metsänomistajien omaa rahoitusta ja työpanosta käytetään puuntuotannollisiin investointeihin kuluvaan vuonna runsaat 140 miljoonaa euroa, mikä on noin 9 prosenttia yksityismetsien kantorahatuloista. Ensi vuonna vastaava arvo nousee lähes 150 miljoonaan euroon. Runsaiden hakkuiden seurauksena keinollista uudistamista vaativat avohakkuualat lisääntyivät vuonna 2007 runsaalla neljänneksellä verrattuna edelliseen vuoteen. Tämän johdosta yksityismetsänomistajien on lisättävä omaa rahoitusta metsänuudistamiseen liittyviin töihin sekä tänä että ensi vuonna. Uudistamistöiden osuus on yli 50

prosenttia oman rahoituksen ja työn arvosta. Nuoren metsän hoidon osuus säilyy noin neljänneksenä omarahoituksesta.

Kuluvana vuonna käytetään julkisia tukivaroja yksityismetsissä lähes 64 miljoonaa euroa, jossa on lisäystä vuoteen 2007 noin 4 miljoonaa euroa. Tämä merkitsee yhdessä metsänomistajien oman rahoituksen kanssa noin 100 miljoonan euron panostusta valtion varoin tuettuihin metsänhoito- ja perusparannustöihin. Viime vuosina on yleensä jääty selvästi alle 100 miljoonan euron. Tukivarojen nosto 2 miljoonalla eurolla vuonna 2009 lisää myös kestävänsä metsätalouden rahoituksella tuettujen töiden kokonaisrahoitusta muutamalla miljoonalla eurolla.

Kansallinen metsäohjelma 2015 nostaa suoritettavoitteita

Viime keväänä valtioneuvosto päätti Kansallinen metsäohjelma (KMO) 2015:n ja siihen liittyvän Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO) toteuttamisesta. Keskeisenä tavoitteena Kansallisessa metsäohjelmassa on nostaa vuosittaisia hakkuumääriä pysyvästi 10–15 miljoonalla kuutiometrillä. METSO-ohjelmalla pyritään pysäyttämään metsäisten luontotyyprien ja metsälajien taantuminen ja vakiinnuttamaan luonnon monimuotoisuuden suotuisa kehitys vuoteen 2016 mennessä. Valtioneuvoston asettamana tavoitteena on lisätä yksityismetsissä monimuotoisuutta turvaavia kohteita 82 000–173 000 hehtaarilla vuoteen 2016 mennessä. Kumpikin ohjelma edellyttää toteutuakseen huomattavaa rahoituksen lisäystä.

KMO-tavoitteiden saavuttaminen edellyttää lisäystä metsänhoito- ja perusparannustöiden määrissä kaikkien omistajaryhmien metsissä. Suhteellisesti suurimmat lisäystavoitteet ovat kunnostusojituksissa ja metsänlannoituksissa. Yksityismetsissä vuotuisen kemera-rahointustarpeen on arvioitu lisääntyvän nykytasostaan runsaalla 20 miljoonalla eurolla varsinaisessa puuntuotannossa sekä energiapuun korjuussa ja haketuksessa. Metsäteollisuusyhtiöiden metsissä puuntuotannon investoinnit lisääntyivät vuonna 2007 lähes 50 prosentilla edellisvuodesta. Valtion metsissä

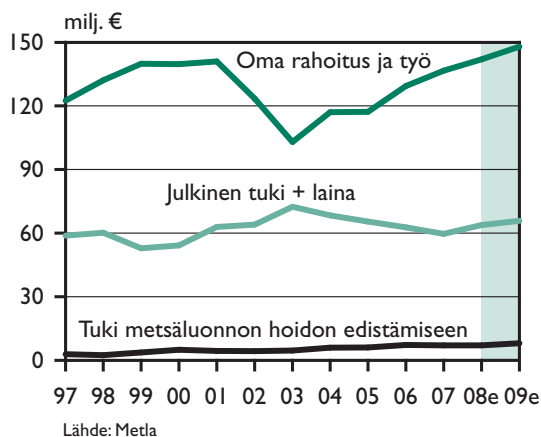
vastaava lisäys oli 34 prosenttia. Kaikkien omistajaryhmien metsissä puuntuotantoon käytettiin viime vuonna yhteensä lähes 270 miljoonaa euroa, mikä ylittää ainakin nimellisesti aiemmassa metsäohjelmassa (KMO 2010) asetetun 250 miljoonan euron tavoitteen. Sekä suorite- että rahamäärät osoittavatkin puuntuotannollisten investointien olevan selvässä kasvussa verrattuna vuosikymmenen alkupuolen lukuihin.

Nuoren metsän hoitoon puolet tukirahoista

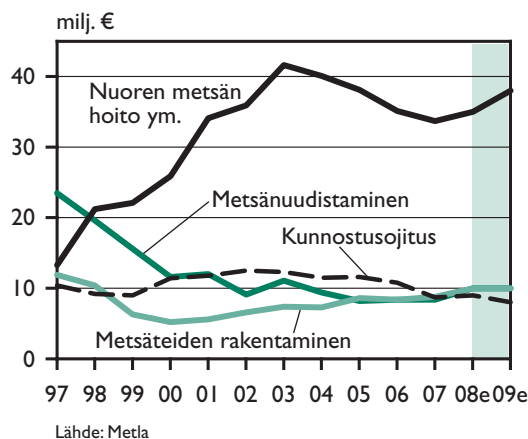
Vuodelle 2009 valtion talousarvioesityksessä on esitetty puuntuotannon kestävyuden turvaamiseen tukea ja lainaa yhteensä noin 66 miljoonaa euroa. Tärkein rahoituskohde on edelleen nuoren metsän hoito ja siihen läheisesti liittyvä energiapuun korjuu. Näihin käytettävissä olevat varat lisääntyvät kuluva vuodesta runsaalla kahdella miljoonalla eurolla. Tänä vuonna nuoren metsän hoitotyöt ovat kuitenkin edenneet rivakasti etenkin nuoren metsän kunnostuskohteissa, koska vanhan rahoituslain mukaiset ehdot ovat voimassa ainoastaan tämän vuoden loppuun. Näyttääkin siltä, että osa kuluva vuonna toteutetuista hankkeista joudutaan rahoittamaan vasta vuoden 2009 määrärahoista. Tämä osaltaan vaikeuttaa KMO:ssa asetettujen suoritettavoitteiden saavuttamista. Toisaalta uuden rahoituslain kiinteä tukisumma kaikissa kolmessa alueellisessa rahoitusvyöhykkeessä siirtää mahdollisesti painopistettä enemmän taimikonhoidon suuntaan.

Kansallisen metsäohjelman mittavista tavoitteista huolimatta vuoden 2009 tukirahoituksessa ei kuitenkaan näy painopisteen siirtoa kunnostusojitusten suuntaan. Sen sijaan tarkoituksena on kasvattaa edelleen metsäteiden tekemisen suorittemääriä.

Talousarvioesityksessä esitetään metsätalouden valvonta- ja edistämisenorganisaatioille lähes 5 miljoonan euron lisäystä verrattuna kuluva vuoden vajaan 43 miljoonan euron määrärahaan. Perusteluna esitykselle on KMO 2015 hakkuiden lisäystavoite, joka edellyttää välitöntä metsänomistajien neuvonnan lisäämistä sekä metsävaratiedon keruun ja käytön tehostamista. Suhteellisesti eniten lisätään

Yksityismetsien investointien julkinen ja oma rahoitus 1997–2009e vuoden 2007 hinnoin (elinkustannusindeksi).

Yksityismetsien metsänhoito- ja metsänparannustöiden julkinen rahoitus työlajeittain 1997–2009e vuoden 2007 hinnoin (elinkustannusindeksi).

neuvontaan, koulutukseen ja tiedotukseen kohdistettava määrärahaa. Metsäkeskusten tulostavoitteeksi onkin asetettu henkilökohtaista neuvontaa saavien määrän lisääminen 41 000 henkilöstä noin 45 000 henkilöön.

Luonnonhoidon tukeen tuntuva lisäys

Uusi METSO-ohjelma näkyy myös luonnonhoidon edistämisessä. Vuoden 2009 talousarvioesityksessä on varattu luonnonhoitoon noin 8 miljoonaa euroa, jossa on lisäystä kuluvaan vuoteen miljoona euroa. Lähes 5 miljoonaa määrärahasta käytetään ympäristö- ja luonnonarvotukena, joilla turvataan noin 8 000 hehtaarin alueella metsäluonnon monimuotoisuuden säilyminen vuoden 2009 loppuun mennessä.

Perinteisesti kulotus on ollut metsänhoidollinen työlaji. Uuden rahoituslain myötä luonnonsuojelullinen näkökulma painottuu ainakin rahoituksessa, koska metsien monimuotoisuutta edistävä kulotus toteutetaan luonnonhoitohankkeena.

Kantorahatulot rajussa laskussa

Korkeat kantohinnat ja ennätyselliset hakkuut nostivat yksityismetsien bruttokantorahatulot ennätyselliseen 2,05 miljardiin euroon vuonna 2007. Tänä

vuonna etenkin mänty- ja kuusitukin kantohinta on laskenut selvästi viime vuodesta, ja hakkuut ovat painottuneet kuluvaan vuonna enemmän harvennushakkuisiin. Toisaalta myös markkinahakkuut ovat supistuneet selvästi vuodesta 2007. Tänä vuonna yksityismetsänomistajille kertyy kantorahatulaja vajaat 1,6 miljardia euroa, mikä merkitsee noin 25 prosentin pudotusta viime vuoden tulokertymään. Vuodelle 2009 on odotettavissa vielä pientä laskua tämänvuotisiin kantorahatuloihin.

Vuonna 2007 yksityismetsien puuntuotannon investointien osuus bruttokantorahatuloista oli noin 9 prosenttia. Lähinnä kantorahatulojen pienenemisen johdosta vastaava investointiaste nousee kuluvaan vuonna yli 13 prosentin, mikä on tämän vuosikymmenen korkeimpia osuuksia. Vuonna 2009 yksityismetsien investoinnit lisääntyvät ja metsätulot vähenevät, jolloin investointiaste nousee noin 13,5 prosenttiin.

Puuntuotannon liiketulos jää alle 100 euroon hehtaarilta

Kesän 2007 hintapiikin jälkeen sahatavaramarkkinat alkoivat hiljeta nopeasti. Laskevien kantohintojen aikana alkuvuonna 2008 puukauppa kävi erittäin tahmeasti. Kysyntä on kohdistunut kuitupuuhun ja

kesäleimikoihin. Kuitupuun kysynnän kasvu on näkynyt hankintahintojen nousuna ja kauppojen selvänä lisääntymisenä. Myös vilkkaana jatkuva puun tuonti helpottaa vielä tänä vuonna teollisuuden puunsaantia, joten talvileimikkokauppoja on voitu lykätä. Hallituksen metsäveroale-päätökset heinäkuun lopulla ovat piristäneet puukauppaa ja niiden toivotaan tukevan teollisuuden puunsaantia kahtena seuraavana vuonna, kun metsäteollisuuden on näillä näkymin sopeutettava toimintansa aleneviin puuntuontimääriin.

Vuonna 2008 kantohintojen aleneminen sekä hakkuiden väheneminen ja painottuminen entistä enemmän kuitupuuhun pudottaa hehtaarikohtaisia bruttokantorahatuloja yli 30 eurolla viime vuoden huippuluvuista alle 120 euroon. Ensi vuonna tulot laskevat hieman kantohintojen alenemisen takia.

Metsänuudistamistöitä on tehty vilkkaan hakkuuvuoden 2007 jälkeen runsaasti ja myös nuoren metsän hoidossa on oltu aktiivisia. Työmäärien lisääntyminen ja kustannustason nousu nostavat hehtaarikohtaisia puuntuotannon kustannuksia pari euroa vuonna 2007 toteutuneista kustannuksista (24 €/ha). Etelä-Suomessa kustannukset nousevat 30:een ja Pohjois-Suomessa 17 euroon hehtaarilta.

Yksityismetsätalouden puuntuotannon kokonaiskustannukset voidaan jakaa neljään kustannuspaikkaan, joista kolme käsittää pääasiassa investointeja yksittäisiin metsikkökuvioihin ja neljäs koko tilaa käsittäviä hallinto- ym. kustannuksia. Kokonaiskustannusten ja niiden jakautumisen vuotuiset muutokset ovat pieniä. Vuonna 2007 metsien uudistamiseen käytettiin neljäsosa kokonaiskustannuksista. Nuoren metsän hoidon osuus oli 18 ja metsänparannuksen 14 prosenttia. Hallintokustannusten osuus oli 43 prosenttia.

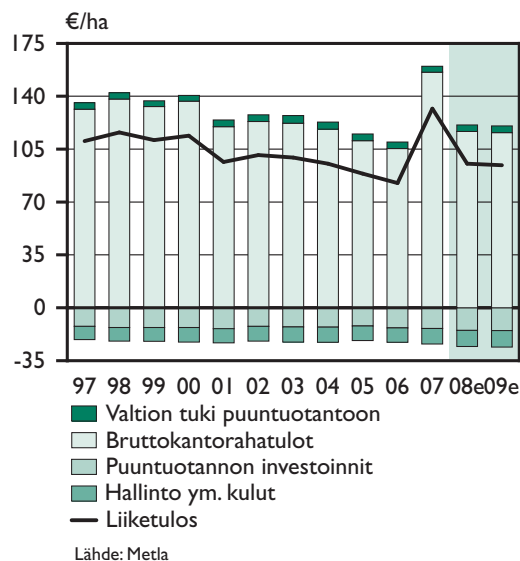
Yksityismetsätalouden liike-tulos vuonna 2008 on 95 euroa hehtaarilta ennen veroja, mikä jää selvästi alle viiden edellisen vuoden keskiarvon (104 €/ha). Tulos on 40 euroa alempi kuin huippuvuonna 2007. Vuonna 2009 veroalen odotetaan pitävän puukauppaa yllä ja kantohintojen laskusta huolimatta hakkuiden lisääntyvän hieman. Puutavaralajeittaisten kantohintojen alenemisen takia ja siksi, että hakkuut

Yksityismetsätalouden katelaskelma vuodelle 2007 ja ennusteet vuosille 2008 ja 2009, €/ha.

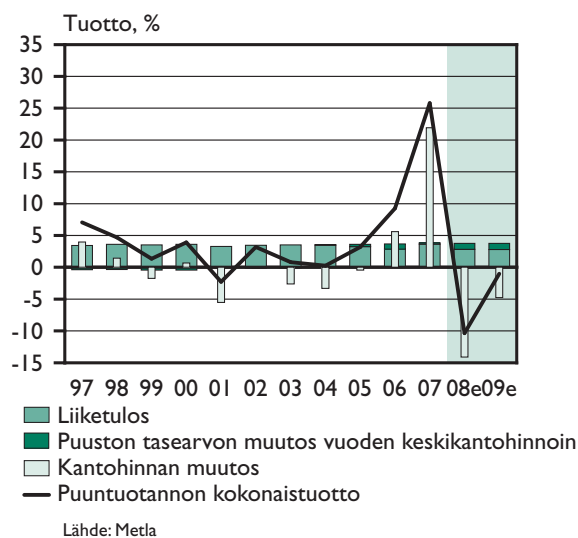
€/ha	2007	2008e	2009e
Bruttokantorahatut			
Koko maa	155,9	116,6	115,9
Etelä-Suomi	201,5	147,8	147,0
Pohjois-Suomi	61,1	51,8	51,2
- Kokonaiskustannukset			
Koko maa	24,1	25,7	26,1
Etelä-Suomi	28,0	29,9	30,4
Pohjois-Suomi	15,8	16,9	17,2
+ Puuntuotannon tuet			
Koko maa	3,9	4,4	4,5
Etelä-Suomi	3,6	4,0	4,1
Pohjois-Suomi	4,5	5,1	5,2
= Liiketulos (ennen veroja ja ulkopuolisen pääoman kuluja)			
Koko maa	135,7	95,3	94,3
Etelä-Suomi	177,1	122,0	120,7
Pohjois-Suomi	49,9	40,0	39,2

Pohjois-Suomi käsittää Oulun ja Lapin läänit.

Lähde: Metla

Yksityismetsätalouden puuntuotannon tulot ja menot sekä liike-tulos 1997–2009e vuoden 2007 hinnoin (elinkustannusindeksi).

Puuntuotannon reaalin kokonaistuotto osatekijöittäin 1997–2009e vuoden 2007 hinnoin (elinkustannusindeksi).

painottuvat kuitupuuhun, liiketulos laskee hieman kuluvasta vuodesta. Vuonna 2008 hallituksen 50 prosentin veroalepäätös nostaa metsänomistajille käteen jäävää tuloa noin 14 euroa hehtaarilta. Ilman veroalea saman suuruisiin tuloihin verotuksen jälkeen vuonna 2008 tarvittaisiin noin 20 euroa parempi liiketulos hehtaarilta, mikä saavutettaisiin noin 15 prosenttia korkeammilla bruttokantorahatuloilla.

Osa vuosien 2007 ja 2008 suuresta tuloerosta voi johtua bruttokantorahojen laskentatavasta. Tulot lasketaan vuositilastoista kertomalla kantohinnat hakkuumäärillä. Vuonna 2007 ostohetken ja hak-

kuujankohdan viive on todennäköisesti aiheuttanut muutaman prosentin yliarvion tuloissa, sillä todellisuudessa hakatut leimikot eivät ole olleet yhtä arvokkaita kuin hintojen nousun aikana ostetut. Vastaavasti vuoden 2008 laskennalliset bruttokantorahatulot ovat pienemmät kuin vuoden aikana metsänomistajille tilitettävät hakkuutulot.

Puuntuotannon tuotto miinuksella

Vuonna 2007 etenkin havutukkien rajun hinnannousun takia puuntuotannon reaalin sijoitustuotto nousi ennätyskelliseen 26 prosenttiin. Taloudessa jyrkkää nousua seuraa yleensä alamäki, ja vuonna 2008 kantohinnat putoavat keskimäärin yli 10 prosenttia edellisvuodesta. Kantohintojen putoamisen ja suhteellisen korkean inflaation takia reaalin sijoitustuotto putoaa 10 prosenttia nollarajan alapuolelle. Myös vuonna 2009 tuotto jää kantohintojen vaisun kehityksen takia pari prosenttia negatiiviseksi.

Puuntuotannon sijoitustuotto lasketaan suhteessa puuston hakkuuarvoon. Kokonaistuotto esitetään osatekijöittäin, joita ovat rahaliikenteeseen perustuva liiketulos, metsän nettokasvuun perustuva puuston tasearvon muutos sekä kantohintojen muutos. Hakkuuarvo on laskettu kertomalla pystypuuston puutaralajitilavuus vastaavilla kantohinnoilla. Vuonna 2007 yksityismetsien hakkuuarvo oli 48 miljardia euroa. Kantohintojen lasku pudottaa hakkuuarvon ennustejaksolla 40–42 miljardiin euroon. Inflaatioennusteena tälle vuodelle käytettiin 4,7 ja ensi vuodelle 2,5 prosenttia.

3.4 Metsätalouden työllisyys

Metsätalous työllisti 24 000 henkilöä vuonna 2007. Työllisyys hieman lisääntyy vuonna 2008, kun hakkuissa harvennusten osuus kasvaa. Työn tuottavuuden lisäämisen mahdollisuudet ovat metsätaloudessa rajalliset, kun yhtiöiden ja Metsähallituksen tekemissä hakkuissa konehakuun osuus on noussut 98 prosenttiin. Kuitenkin korjuun työvoiman ja kaluston käyttöä kokonaisuudessaan on mahdollista tehostaa esimerkiksi leimikkokeskityksillä ja lisäämällä hakkuita talvikauden ulkopuolella. Tähän pakottaa kasvava kotimaisen puun tarve, kun puun tuonti Venäjältä putoaa.

Työllisyyden taso vakiintunut

Viimeisen 10 vuoden aikana metsätalouden työllisyys on vaihdellut rajoissa 21 000–24 000 henkilöä, eikä alenevaa trendiä enää 1990-luvun lopun jälkeisenä aikana ole ollut. Vuonna 2007 metsätalouden työllisyys oli Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 23 800 henkilöä. Vuoden 2008 tammi–elokuun tietojen valossa metsätalouden työllisyys edelleen hieman nousee viime vuodesta. Muun kuin toimihenkilötyön voi arvioida jakautuvan noin puoliksi puunkorjuun ja muun metsätalouden työn kesken. Työvoimatutkimuksen mukaan metsätalouden työttömyysaste oli 6 prosenttia vuonna 2007. Ennakotiedot kuluvalta vuodelta osoittavat samansuuruisia työttömyysastetta.

Tilastokeskuksen toimialaluokituksessa metsätalous käsittää metsänkasvatuksen ja puunkorjuun sekä alan palveluorganisaatioiden ja -yritysten toiminnan. Metsätalouden töille, toimihenkilötyötä lukuun ottamatta, on ominaista suuri vuodensisäinen kausivaihtelu. Esimerkiksi markkinapuun hakkuut ovat yleensä syys–maaliskuussa 5–6 ja touko–heinäkuussa 2–3 miljoonaa kuutiometriä kuukaudessa. Hakkuiden vaihtelun työvoimavaikutusta tasoittaa metsänhoitotöiden huippusesongin ajoittuminen touko–kesäkuuhun. Kuitenkin on tavallista, että osa

metsureista ja koneenkuljettajistakin on osan vuotta lomaautettuina.

Suurta vaihtelua on myös ammattiasemaltaan yrittäjiin ja yrittäjäperheenjäseniin kuuluvassa ryhmässä. Ympärivuotista puunkorjuu-urakointia tekevien yrittäjien lisäksi tähän ryhmään kuuluu osavuotista korjuu-urakointia tekevät yrittäjät sekä myös omissa metsissään metsänhoito- ja puunkorjuutöitä tekevät metsätalousyrittäjät ja metsänomistajat. Metsätaloudessa on vuoden mittaan paljon lyhytaikaisia työjaksoja. Nämä piirteet vaikeuttavat esimerkiksi työläjeittaisten työpanosten arviointia.

Metsäteollisuusyrityksiin, Metsähallitukseen ja metsänhoitoyhdistyksiin työsuhteessa olevat metsäkoneurakoitsijat tekevät valtaosan (noin 90 %) hakkuista ja lähes kaiken puutavaran metsäkuljetuksen. Yksityinen metsänomistaja siis myy leimikkonsa pääsääntöisesti pystykaupalla, jolloin ostajayritys organisoii puunkorjuun, jonka käytännössä hoitaa metsäkoneurakoitsija alihankkijana. Moottorisahatyötä tekevät metsurit ja metsänomistajat tekevät loput 10 prosenttia hakkuista. Kuluvan vuoden aikana kiinnostus hankintahakkuihin on lisääntynyt voimakkaasti. Koneyrittäjien liiton mukaan korjuu-urakoitsijoita on noin 1 300, ja heillä on palkattuja koneenkuljettajia noin 4 000. Järjestäytymättömiä korjuu-urakoitsijoita on lisäksi noin 1 000. Metsäkoneyritykset ovat tyypillisesti pieniä perheyrityksiä, joilla on tavallisimmin yksi tai kaksi hakkuukonetta ja metsätraktoria. Myös osa metsureista on yrittäjän asemassa. Vilkkaimpina puunkorjuukuukausina ammattimaisessa puunkorjuussa on 6 000–7 000 miestä. Hakkuukoneita on työmailla silloin 1 800–1 900 ja metsätraktoreita 1 900–2 000.

Ennakoidut kotimaisten hakkuiden lisäykset, kun puun tuonti Venäjältä putoaa, ovat nostaneet esiin huolen työvoiman ja korjuukaluston riittävydestä. Toisaalta se on nähty myös otollisena aikana tehostaa resurssien käyttöä esimerkiksi vuodenaikaista vaihtelua tasaamalla, jolloin ei välttämättä tarvittaisi uusia resursseja. Ehkä muutosta ennakoivat viime vuoden kesähakkuut, jotka olivat ennätykselliset, mutta toisaalta tänä vuonna, suhdanteiden heikentyessä, kesähakkuutkin vähenivät. Juuri vuotuisen

työkuorman epätasaista jakautumista vuodenaikojen kesken on pidetty yhtenä tärkeimmistä syistä siihen, että kiinnostus alan töihin ei ole ollut riittävää. Koneenkuljettajakoulutukseen tulee vielä opiskelijoita tyydyttävästi (vajaat 400 vuosittain), mutta opintojen keskeyttäminen ja valmistuneiden siirtyminen muille aloille vaikeuttavat tilannetta. Kiinnostus perinteiseen metsurikoulutukseen on romahtanut. Eri toimin saatiin kuitenkin 430 nuorta aloittamaan koneenkuljettajan opinnot syksyllä 2008, ja tehostetun aikuiskoulutusohjelman avulla vuosittain valmistuvien määrä pyritään lähivuosina nostamaan 550:een.

Uutta työtä metsäalalla on syntynyt ennen kaikkea hakkuutähteiden ja pienpuun korjuusta ja hakettamisesta energiakäyttöön. Tämä työ on suurelta osalta integroitunut raakapuun korjuuseen. Noin 500 urakoitsijaa toimii energiapuun korjuussa ja haketuksessa. Myös erilaisia metsäpalveluyrityksiä on syntynyt lisää, kun metsätalouden töitä on kilpailutettu aikaisempaa enemmän, ja kun keski-ikänsä korkea ja aikaisempaa kaupungistuneempi metsänomistajakunta entistä enemmän tarvitsee alan palveluita.

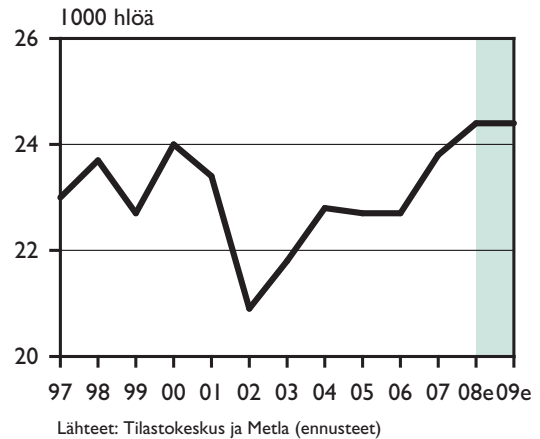
Monet toiminnot ovat lähellä metsätalous-toimialaa, vaikka ne eivät siihen tilastoinnissa kuulukaan. Tällaisia ovat esimerkiksi raakapuun autokuljetukset, jotka työllistävät noin tuhat yrittäjää ja pari tuhatta kuljettajaa sekä metsänparannustyöt, joihin liittyviä urakoiteja tekee noin 350 urakoitsijaa.

Kun metsäteollisuuden ja Metsähallituksen tekemissä hakkuissa, jotka ovat lähes 85 prosenttia teollisuuspuun hakkuista, konehakuun osuus on noussut 98 prosenttiin, niin työn tuottavuuden parantamismahdollisuudet ovat rajoitetut. Niistäkin

Metsätalouden työlliset 2005–2007 keskimäärin, henkilöä.

Ammattiasema	Työlliset
Toimihenkilöt	7 000
Työntekijät	8 500
Palkansaajat yhteensä	15 500
Yrittäjät ja yrittäjäperheenjäsenet	7 500
Metsätalous yhteensä	23 000

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Metsätalouden työlliset 1997–2009e

hakkuista, jotka metsänomistajat itse organisoivat (hankintahakkuut), metsänhoitoyhdistysten tai muiden palveluntarjoajien omat tai värvätyt korjuukoneketjut tekevät noin puolet. 2000-luvulla työn tuottavuuden kasvu on kuitenkin ollut keskimäärin 3,4 prosenttia vuodessa. Hankintahakkuissa konekorjuun osuus voi vielä kasvaa, mutta metsänviljelyssä ja taimikonhoidossa koneellistamismahdollisuudet ovat rajoitetut, joskin aivan viime vuosina koneiden käyttö on päässyt alkuun silläkin puolella. Hakkuista olisi tarvetta suunnata entistä enemmän suometsiin ja muuten lisätä erityisesti harvennushakkuista, mikä molemmat painotukset ovat omiaan hidastamaan tuottavuuskehitystä.

Ennätykselliset hakkuut vuonna 2007 nostivat myös metsätalouden työn tuottavuutta (arvonlisäys suhteessa työpanokseen) edellisvuodesta epätavallisen paljon, 11,3 prosenttia (Tilastokeskus). Myös pääoman tuottavuuden (arvonlisäys suhteessa pääomakantaan) lisäys oli poikkeuksellisen korkea, 15,7 prosenttia.

Metsätalouden työvoimakustannukset olivat 407 miljoonaa euroa vuonna 2007 (Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito), joten ne kasvoivat viisi prosenttia. Palkansaajaa kohti laskettu työvoimakustannus oli 25 600 euroa, sama kuin edellisenä vuonna. Työvoimakustannusten osuus metsätalouden kokonaistuotoksesta oli 9 prosenttia vuonna 2007.